

SWOT-3 analýza vzdělávání
Místní akční plán rozvoje vzdělávání ORP Rokycany II.,
CZ.02.3.68/0.0/0.0/17_047/0010609
Nositel: Město Rokycany
verze 2.0, I.2022

Úvod

Dokument „SWOT-3 analýza“ je sestaven pro potřeby realizace projektu s názvem „Místní akční plán rozvoje vzdělávání ORP Rokycany II.“, reg. č. projektu: CZ.02.03.68/0.0/0.0/17_047/0010609 (dále jen „MAP II.“), Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání (OP VVV), který je na území SO ORP Rokycany realizován v období od 1. 9. 2018 do 31. 08. 2022. Zpracování tohoto dokumentu vychází z metodických postupů Výzvy č. 02_17_047 pro Místní akční plány rozvoje vzdělávání II v prioritní ose 3 OP VVV, příloha č. 3 Postupy MAP II. a vlastní implementační části projektové žádosti jmenovaného projektu.

Je výsledkem plnění pod/aktivity 2.8 Místní akční plánování, jedná se o dílčí výstup pro aktualizaci analytické části územní strategie MAP, konkrétně dokumentu „Místní akční plán rozvoje vzdělávání pro správní území obce s rozšířenou působností ROKYCANY, verze 3.0“.

Revize SWOT-3 reflektuje období regionálních potřeb území v letech 2020 až 2023.

SWOT analýza patří k nejčastěji používaným technikám pro hodnocení faktorů ovlivňujících úspěšnost projektu atp. V tomto případě je využita jako situační analýza v oblasti vzdělávání pro potřeby strategického plánování a řízení ve školách a školských zařízeních v území ORP Rokycany.

Samotná zkratka SWOT je odvozena od anglických názvů skupin, do kterých se faktory rozdělují. Pro přehlednost se faktory zapisují do matice nebo grafu.

S – strengths – silné stránky

W – weaknesses – slabé stránky

O – opportunities – příležitosti

T – threats – hrozby

Obecně lze silné a slabé stránky definovat jako faktory, které lze změnit či ovlivnit jejich vývoj s tím, že se jedná o faktory vycházející z vnitřního prostředí škol. Příležitosti a hrozby (vnější prostředí) se ovlivnit příliš nedají, je možné se jim přizpůsobit a je nutné je brát v úvahu při přípravě individuálních strategických plánů rozvoje školy. Není možné, aby jeden identifikovaný faktor byl zároveň silnou a slabou stránkou nebo příležitostí a hrozbou. Analýza SWOT má smysl pouze v případě, že z ní získané výsledky budou dále využívány, a to v podobě navazujících opatření, která vyplývají z definovaných strategií – v návaznosti na projekt MAP II. se tedy jedná o dokument „Místní akční plán rozvoje vzdělávání pro správní území obce s rozšířenou působností ROKYCANY, verze 3.0“.

V rámci MAP je zpracovávána tzv. SWOT 3 analýza, která obsahuje minimálně 3 slabé stránky, 3 silné stránky, 3 ohrožení a 3 příležitosti. SWOT-3 analýza by měla odrážet pravé příčiny problémů tak, aby navazující návrhy aktivit přinesly správná řešení. Revize se provádí, pokud došlo k významným změnám a posunům v hodnocení situace na základě aktualizovaných podkladových informací.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

ZL_D_1

Změny promítnuté do verze 02 předložené SWOT-3, která reflektuje potřeby škol a školských zařízení území regionu ORP Rokycany za období 2020, 2021 a zároveň stanovuje výhled pro rok 2022 a 2023, jsou následující:

- ✓ v jednotlivých oblastech byly faktory: zachovány nebo přeformulovány nebo doplněny dle výstupů sběru potřeb škol v listopadu 2021 (SPRŠ či záznamové listy potřeb škol, dotazník OP VVV Šablony) nebo vypuštěny z důvodu neaktuálnosti. *(Vzhledem k posunu doby zpracování analýzy v časovém období o 2 roky dopředu, již nejsou uvedené informace aktuální – některé příležitosti již byly využity a staly se silnými stránkami, s nutností reagovat na rychle se měnící podmínky vzdělávání se naopak některé silné stránky mohly stát slabými, objevily se nové možnosti i hrozby apod. Lze říci, že významným způsobem se do výstupu analýzy promítla také pandemie koronaviru COVID-19 (dále v textu „doba kovidová“), která zasáhla všechny oblasti lidského života, tj. i vzdělávání a dopadu na klíčové cílové skupiny MAP (žáci, děti, pedagogové, vedoucí pracovníci škol atp.)*
- ✓ **Témata pro oblast Předškolní vzdělávání a výchova byla rozšířena o jedno téma: Podpora digitální gramotnosti v předškolních zařízeních**, tj. celkový počet prioritních témat v dané oblasti pro SWOT-3 činí v rámci dané revize 8 témat, ostatní témata beze změny.
- ✓ **Témata pro oblast Základní vzdělávání jsou beze změny**, tj. celkový počet prioritních témat v dané oblasti pro SWOT-3 činí 10 témat.

SWOT-3 analýza pro území MAP SO ORP Rokycany je v rámci revize 2.0 zpracována pro tato témata:

Oblast	Značení 1/xx	Téma
Předškolní vzdělávání a výchova	1	Podpora rozvoje matematické pregramotnosti v předškolních zařízeních
	2	Podpora rovných příležitostí a rozvoje kvalitního inkluzivního vzdělávání v předškolních zařízeních
	3	Podpora rozvoje čtenářské pregramotnosti v předškolních zařízeních
	4	Podpora polytechnického vzdělávání v předškolních zařízeních
	5	Podpora digitální gramotnosti v předškolních zařízeních
	6	Podpora kompetencí k podnikavosti a iniciativě v předškolních zařízeních
	7	Podpora sociálních a občanských dovedností v předškolních zařízeních
	8	Rozvoj infrastruktury mateřských škol, vč. rekonstrukcí a vybavení

Oblast	Značení 2/xx	Téma
Základní vzdělávání a výchova	1	Podpora rozvoje matematické gramotnosti
	2	Podpora rozvoje čtenářské gramotnosti
	3	Rozvoj kompetencí dětí a žáků pro aktivní používání cizího jazyka
	4	Rovné příležitosti a rozvoj kvalitního inkluzivního vzdělávání
	5	Rozvoj podnikavosti a iniciativy dětí a žáků
	6	Rozvoj kompetencí dětí a žáků v polytechnickém vzdělávání
	7	Rozvoj digitálních kompetencí dětí a žáků
	8	Kariérové poradenství v základních školách
	9	Investice do rozvoje kapacit základních škol
	10	Rozvoj kulturního povědomí a vyjádření dětí a žáků

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

ZL_D_1

I. SWOT-3 analýza oblast Předškolní vzdělávání a výchova

1.1. Podpora rozvoje matematické pregramotnosti v předškolních zařízení

S – Silné stránky	W - Slabé stránky
- RVP umožňuje rozvoj MpG v souvislosti se zpracováním do ŠVP. - Pedagogové MŠ cíleně rozvíjejí své znalosti v oblasti MpG a využívají je ve výchově (DVPP, studium literatury, jiné formy vzdělávání), v území je dostatečné množství kvalifikovaných pracovníků - MŠ v území ORP je dostupné materiálně-technické zázemí pro rozvoj MpG (literatura, vybavení, výukové pomůcky).	- MŠ nepodporují dostatečně individuální práci s dětmi s mimořádným zájmem o počítání nebo logiku, málo využívají interaktivních metod. - MŠ nedisponují dostatečnými finančními prostředky pro systematický nákup a obnovu materiálně-technického zabezpečení pro rozvoj MpG, i když nabídka je v území dostupná (nedostatečné materiální vybavení k distanční výuce a k on-line komunikaci). - Nedostatečná spolupráce s rodiči, chybí cílená metodická podpora v oblasti MpG pro tuto cílovou skupinu.
O – příležitosti	T – Hrozby
- Propojit polytechnickou výchovu s MpG, flexibilita třídních plánů umožňuje zařazování MpG v souvislostech (dostatečné množství času). - Podporovat individuální práci s dětmi s mimořádným zájmem o počítání nebo logiku, využívat aktivizující metody a pomůcky v oblasti rozvoje MpG, podpora DVPP (např. Menza), udržení a upevnění vztahů s rodiči vzniklých v období distanční výuky. - Sdílení příkladů dobré praxe (ukázkové hodiny, setkávání, workshopy, zapojení odborníků z praxe do výuky, využití přeshraničních forem spolupráce – shadowing, využití vzájemné spolupráce mezi školami – MŠ – MŠ; MŠ – ZŠ, apod.)	- Nedostatek stabilní finanční podpory ze strany státního rozpočtu ČR pro rozvoj MpG, závislost na vyhledávání alternativních finančních zdrojů (Šablony OP VVV aj.) - Nezáměr ze strany rodičů o danou oblast rozvoje, neochota spolupráce. - Velký počet dětí ve třídách (na úkor individuálního přístupu) a nesystematičnost v oblasti MpG.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

ZL_D_1

1.2. Podpora rovných příležitostí a rozvoje kvalitního inkluzivního vzdělávání v předškolních zařízeních

S - Silné stránky	W - Slabé stránky
- MŠ komunikuje s rodiči, dětmi i pedagogy, systematicky rozvíjejí školní kulturu a podporují bezproblémový přechod všech dětí bez rozdílu do ZŠ (udržení a upevnění vztahů s rodiči vzniklých v období distanční výuky). - Pedagogové spolupracují v rámci MŠ s ostatními partnery při naplňování potřeb dětí (PPP, SPC apod.). - Pedagogové MŠ rozvíjejí motivaci dětí ke vzdělávání a provádějí pedagogickou diagnostiku dětí, jsou schopni poskytovat výuku ČJ pro děti s OMJ na všech MŠ v území ORP.	- Pedagogové MŠ většinou nejsou dostatečně vzděláni v práci s dalšími pedagogickými i nepedagogickými pracovníky – chybí zapojení prvků supervize, mentoringu a koučinku. - Nedostatek finančních prostředků na zajištění personálních nákladů pro kontinuální práci s heterogenními třídami, na realizaci mimoškolních aktivit a také pro zajištění vybavení ICT technikou pro distanční výuku (ze strany státního rozpočtu). - Nedostatek metodického a materiálního zabezpečení pro práci s dětmi se SVP a zejména pro práci s dvouletými dětmi, včetně zabezpečení kvalifikovaného personálu s dostatečnými praktickými zkušenostmi.
O – příležitosti	T – Hrozby
- Společná platforma MAP pro MŠ a ZŠ jako nástroj pro vzájemnou spolupráci, kolegiální podporu, sdílení příkladů dobré praxe a další formy podpory profesního rozvoje pedagogů v území. - Modernizovat infrastrukturu MŠ z dotačních prostředků ESIF, zejména dokončení bezbariérovosti, úpravy venkovních prostranství a vybavení výukovými prvky investičního charakteru. - Zapojit organizace pracující s rodiči i dětmi do spolupráce s MŠ – cílená a kontinuální spolupráce v území (možnost využití dotační podpory ze Šablon OP VVV).	- Nedostatečná a nesystémová osvěta ze strany státu v oblasti společného vzdělávání pro veřejnost a zejména pro rodiče. - Nedostatek stabilního finančního zabezpečení pro společné vzdělávání ze strany státu a nízká schopnost malých MŠ čerpat finanční prostředky z výzev v rozvojových programech a jiných forem dotační podpory (Šablony OP VVV). - Věc není prioritou zřizovatele a vedení školy nenaváže vztahy s ostatními aktéry v oblasti výchovy a vzdělávání.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

ZL_D_1

1.3. Podpora rozvoje čtenářské pregramotnosti v předškolních zařízení

S – Silné stránky	W - Slabé stránky
- Využívání služeb spolupracujících subjektů vzdělávání – městské a obecní knihovny – velmi dobře rozvinutý systémspolupráce s neustále vzrůstající tendencí. - Dostupnost kvalitního DVPP v oblasti prožitkové učení, předčtenářské dovednosti (zastoupení dramatické výchovy a prožitkového učení ve vzdělávací nabídce MŠ) -> hledání nových metod a forem práce. - Velmi úzká provázanost s rodinami dětí – v rámci uzavření MŠ (COVID-19) se realizovala ve spolupráci s rodinami i distanční výuka mladších dětí (zapojení ICT v souvislosti s distanční výukou předškoláků).	- Učitelé málo sdílí dobrou praxi – nejen mezi jednotlivými MŠ, ale i v rámci jedné školy, zejména s ohledem k podpoře začínajících pedagogů (chybějící mentoring nových/začínajících pedagogů). - Absence čtenářských dílen v MŠ – především u posledního ročníků předškolních dětí. - Stále vyšší výskyt logopedických vad u předškolních dětí.
O – příležitosti	T- Hrozby
- DVPP a jiné vzdělávací programy v oblasti práce s textem, dramatické výchovy a dovedností, používání moderních a interaktivních pomůcek se zacílením na vzájemné sdílení příkladů dobré praxe, rozvoj digitálních kompetencí pedagogů MŠ (návaznost na distanční výuku). - Využití dotační podpory pro nákup interaktivních pomůcek, vybavení k rozvoji čtenářské pregramotnosti, včetně profesní podpory učitele – vazba na projekty OP VVV, ESIF. - Cílené tematické aktivity na navázání co nejúžší spolupráce s rodiči (individuální projektové dny škol, čtení v knihovnách apod.).	- Nezáměr ze strany rodičů o danou oblast, nízká motivace dětí ke čtení (bezúčelné sledování TV či PC, převaha IT techniky). - Vysoké % dětí v MŠ s malou slovní zásobou, špatnou výslovností a potencionálním rizikem školního neúspěchu (nedostatečné kapacity klinických logopedů a jejich dostupnost v rámci okresu). - Nedostatek stabilní finanční podpory (vybavení a obnova knihoven, výměna a modernizace pomůcek apod.).

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

ZL_D_1

1.4. Podpora polytechnického vzdělávání v předškolních zařízeních

S - Silné stránky	W - Slabé stránky
- V MŠ je polytechnické vzdělávání součástí ŠVP a je realizováno v souladu s RVP PV. - MŠ podporuje individuální práci s dětmi smim pořádným zájmem o polytechniku. - Učitelé MŠ rozvíjejí a sdílejí své znalosti adovednosti v oblasti polytechnického vzdělávání a využívají spolupráce s jinými organizacemi (SŠ, Ametyst-recyklace, kroužky DDM).	- Nedostatečné podmínky pro podporu dětí se zájmem o polytechnické vzdělávání ze strany rodičů, zvláště při distanční výuce. - Nedostatečné vybavení MŠ potřebným materiálem a pomůckami (částečně způsobeno i nedostatečnými prostory pro uskladnění pomůcek). - Klesající manuální zručnost dětí v souvislostis rostoucím vlivem digitálních technologií, narůstající pohodlnost a nezájem dětí.
O – příležitosti	T – Hrozby
- Lepší spolupráce s rodiči (pořádáním společných akcí zaměřených na rozvoj polytechnického vzdělávání). - Pokračování v navázané spolupráce s místními partnery v oblasti polytechnického vzdělávání (MŠ, ZŠ, DDM, sdílení dílen, exkurze do firem apod.). - Využití dotační podpory formou výzev Šablon OP VVV či jiných zdrojů – cílené programy podporující rozvoj technického myšlení a povědomí u dětí, nejen manuální zručnost (vybudování herních prvků rozvíjejících polytechnické myšlení či vybudování venkovních dílen).	- Nedostatek stabilní finanční podpory pro rozvoj polytechnického vzdělávání v MŠ, která není dotačně vázána v době distanční výuky. - Nezájem ze strany rodičů o polytechnické vzdělávání v MŠ a s tím související nedostatečná připravenost dětí ze strany rodiny. - Problém s finančními prostředky na dopravu při sdílení prostředků pro polytechnické vzdělávání (větší vzdálenosti mezi MŠ).

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

ZL_D_1

1.5. Podpora digitální gramotnosti v předškolních zařízeních

S - Silné stránky	W - Slabé stránky
- V MŠ je rozvíjející počáteční digitální kompetence (oblast 1–6): Oblast 1: Informační a datová gramotnost Oblast 2: Komunikace a kolaborace Oblast 3: Tvorba digitálního obsahu Oblast 4: Bezpečnost Oblast 5: Řešení problémů Oblast 6: Technologické kompetence. - Praktická zkušenost s využitím pomůcek a přístrojů běžně spojených se životem v dnešní společnosti (např. mobilní telefon, tiskárna, digitální fotoaparát) jako prostředků ke vzdělávání (v rámci distanční výuky) -> rozvoj znalostí a dovedností pedagogů MŠ v oblasti digitální gramotnosti (sdílení mezi pedagogy). - MŠ podporují speciální pomůcky rozvíjející kompetence k učení, řešení problémů a činnosti (Bee bot, Blue bot, dřevěný robot Cubetto, interaktivní tabule, výukové programy, lego atp.).	- Nedostatečné podmínky pro podporu digitální gramotnosti v předškolním zařízení (nedostatečné vybavení MŠ potřebným materiálem a pomůckami – chybějící konektivita a IT vybavení pro pedagogy). - Nedostatečné proškolení pedagogických pracovníků (nedostatečná bezpečnost či proškolení bezpečnosti při používání digitálních technologií, GDPR, apod.). - Ze strany pedagogů nedostatečná ochota ke změně – odpor k novým technologiím a neochota přijímaní nových výukových metod.
O – příležitosti	T – Hrozby
- Pokračování v navázané spolupráce s místními partnery v oblasti digitální gramotnosti (MŠ, ZŠ, DDM, sdílení dílen, exkurze do firem apod.). - Spolupráce s rodiči (v oblasti digitální pregramotnosti mají děti zkušenosti v různém rozsahu i v rodině - vytvoření společných akcí zaměřených na rozvoj digitální gramotnosti). - Využití digitálních technologií ke sdílení zdrojů a materiálů pro práci s dětmi v MŠ a inspirace (možnost okamžitého sdílení aktivit s rodiči), dále možnost využití interaktivních webových stránek pro přímou práci s dětmi, možnost využití internetu pro spolupráci v MŠ (eTwinning.cz) – mezinárodní spolupráce škol a využití dalších programů např. Výlety Šáši Tomáše, robotické stavebnice Cubelets, apod.	- Nedostatek stabilní finanční podpory pro rozvoj digitální gramotnosti v MŠ, která není dotačně vázána. - Nezáměr ze strany rodičů o digitální gramotnost v MŠ a s tím související nedostatečná připravenost dětí ze strany rodiny, deformace pohledu na realitu. - Potřeba vyvážit digitální aktivity jinými aktivitami - připravit dítěti v celodenním programu pestrou škálu zážitků a aktivit, aby sledování obrazovky nebylo na úkor ostatních klíčových aktivit (pohyb, poznávání a kvalitní spánek) a byl zajištěn přirozený vývoj dítěte.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

ZL_D_1

1.6. Podpora kompetencí k podnikavosti a iniciativě v předškolních zařízení

S - Silné stránky	W - Slabé stránky
- Snaha učitelů rozvíjet své znalosti v oblastipodpory iniciativy a podnikavosti u dětí a uplatňovat je ve výchovně vzdělávacím procesu -> rozvoj samostatnosti dětí při každodenních činnostech. - Nabídka pestrých možností pro seberealizaci dětí a spolupráce s rodiči (společné akce, dnyotevřených dveří apod.). - Spolupráce s ostatními školami v okolí a dalšími institucemi (DDM, sportovní oddíly, hasiči, firmy apod.).	- Stereotypní přístup některých pedagogů v podpoře podnikavosti a iniciativy, neochota přijímání nových výukových metod. - Nedostatek finančně dostupných kvalitních nabídek DVPP a vzdělávacích programů v dané oblasti – nabídka akcí a vzdělavatelů je vysoká pro danou oblast, kritéria kvality využití pro pedagogickou praxi je mnohonásobně nižší. - Nutnost rozsáhlé koordinace a časová náročnost při spolupráci všech zainteresovaných stran – dítě-rodič-učitel – MŠ (podmínky: čas, materiál, způsob vzdělávání).
O – příležitosti	T – Hrozby
- Sdílení příkladů dobré praxe (vzájemné učení, setkávání, workshopy apod.) – rozšíření nabídky pro distanční formy realizace podpůrných a rozvíjejících aktivit pro děti. - Zařazení kompetencí k podnikavosti a iniciativě do ŠVP s konkrétními cíli. - Děti – jako jedinci se samostatným názorem a postojem, kteří se dokáží uplatnit ve světě (seberealizace).	- Nedostatek stabilní finanční podpory pro pořízení a obnovu pomůcek a materiálu, včetně souvisejícího zařízení a vybavení, napodporu nových metod výuky. - Rozvoj kompetencí k podnikavosti a iniciativě není prioritou zřizovatele a ni rodičů (nedostatek informací, nepochopení důležitosti a významu preferovat toto již v předškolním věku). - Nedaří se prohlubovat vztahy s navázanými partnery v oblasti rozvoje kompetencí k podnikavosti a iniciativě v lokálním území.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

ZL_D_1

1.7. Podpora sociálních a občanských dovedností v předškolních zařízeních

S – Silné stránky	W - Slabé stránky
- MŠ rozvíjí schopnost dětí vzdělávat se, uvnitř MŠ je pěstována sounáležitost, kultura společného soužití a svoboda vyjádření tvůrčích myšlenek různými formami. - MŠ využívá vhodných metod učení (prožitkové, kooperativní, situační) a pružně reaguje na vzniklé situace, využívá digitální technologie pro spolupráci s rodiči při distanční výuce - MŠ je multikulturním prostředím.	- V MŠ je velký počet dětí ve třídách, je nedostatek času a prostoru pro konstruktivní dialog, rozvoj kritického myšlení, sebereflexi a sebehodnocení. - Některé MŠ se nedostatečně věnují průpravě začínajících učitelů z důvodu omezených časových možností (malé MŠ, nedostatečná kapacita pedagogického personálu, dojezdová vzdálenost). - Nedostatečná práce s evaluačními mechanismy (převládající formální hodnocení bez vazby na provedení změn v zaběhnuté praxi).
O – příležitosti	T – Hrozby
- Efektivnější spolupráce s rodiči (společné akce, konzultace apod. a DVPP v oblasti komunikace s rodiči a řešení problémů). - Spolupráce se ZŠ v oblasti přípravy dětí na výuku v ZŠ (společné akce, návštěvní dny v ZŠ apod.). - Využívání výzev z OP VVV a nadcházejícího OP JAK pro financování osobnostního a profesního rozvoje pedagogů (např. využívání asistenta pedagoga pro socializaci dětí s opožděným vývojem).	- Nezáměr o spolupráci ze strany rodičů-pedagogů chybí pozitivní zpětná vazba při řešení náročných situací (např. v souvislosti s povinným předškolním vzděláváním). - Stereotypní přístup některých pedagogů k řešení problémových situací a jejich nízká schopnost sebereflexe. - Neochota některých ředitelů podporovat alternativní způsoby výuky.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

ZL_D_1

1.8. Rozvoj infrastruktury mateřských škol, vč. rekonstrukcí a vybavení

S – Silné stránky	W - Slabé stránky
- Možnost vybavení MŠ z prostředků dotací a již provedené investice z vlastních zdrojů. - Podpora zřizovatelů, povědomí o aktuálních potřebách nutných investic do infrastruktury MŠ. - Kvalitní provoz a přiměřená materiálně-technická vybavenost stávajících MŠ.	- Málo podnětné prostředí okolo škol, nedostatečná vybavenost školních zahrad, nevyhovující sociální zařízení škol. - Stále chybí bezbariérovost v některých školách, nedostatečná konektivita ve školách, nezajištěná bezpečnost školy. - Ojediněle stále přetrvává nedostatečná kapacita MŠ.
O – příležitosti	T – Hrozby
- Celkové rekonstrukce a opravy budov škol v rámci výzev IROP, včetně přípravy podnětného prostředí MŠ pro vzdělávání dvouletých dětí. - Možnost vybudování bezbariérového přístupu i bezbariérového pohybu v některých MŠ z dotačních výzev EU či státního rozpočtu. - Systémové využití finanční podpory z dotačních výzev IROP, OPŽP a národních programů MF ČR.	- Možný krizový stav v přijímání dětí do MŠ v některé oblasti ORP. - Nedostatek stabilní finanční podpory pro uskutečnění plánovaných cílů – chybějící řízený proces vzájemné spolupráce v území bez podpory finančních nástrojů EU. - Poptávka investiční potřeby do rozvoje infrastruktury MŠ v území ORP jednoznačně převyšuje možné kapacity nabídky výzev IROP, OP ŽP či MF.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

ZL_D_1

II. SWOT-3 analýza oblast Základní vzdělávání a výchova

2.1. Podpora rozvoje matematické gramotnosti

S - Silné stránky	W - Slabé stránky
- Dostupnost zkušených a vysoce aprobovaných učitelů matematiky v lokálním území -> průběžná a pravidelná celoroční příprava žáků na matematické soutěže, zapojování se škol do matematických soutěží; vedení klubů logiky a deskových her (ŠABLONY II i III). - Časté využívání ICT v rámci rozvoje MG na školách v území. - Využití možnosti „Národního plánu doučování“ žáků 1. a 2. stupně.	- Podpora rozvoje MG na školách v území je nesystémová - akce vedoucí k podpoře rozvoje matematických dovedností jsou uskutečňovány nepravidelně, nízká motivace pedagogů k lepšímu přístupu žáků k matematice, nedostatečné využívání interaktivních metod výuky a interaktivních pomůcek, nedostatečné využívání alternativních metod výuky (Hejný, Khan), kolegiální spolupráce škol v konkrétních oblastech MG není školami vyhledávána, nízká spolupráce rodičů -> chybí pozice koordinátora v oblasti MG na školách. - Chybí dostatečné technické a materiální zabezpečení pro rozvoj matematické gramotnosti, včetně mobilních učeben, nabídka výukových aplikací je velmi nepřehledná, problémy plynoucí ze společného vzdělávání – velké rozdíly v některých kolektivech, brzdí rozvoji schopnějších žáků. - Návrat po distanční výuce a problematika nedostatečně získaných znalostí a dovedností žáků.
O – příležitosti	T – Hrozby
- Umožnit a vypracovat systém vzájemné kolegiální podpory v rámci škol v území (centrum kolegiální podpory, vzájemné hospitace, tandemová výuka). - Zvýšit motivaci žáků v oblasti MG intenzivnějším provázáním výuky s praxí a reálným životem, forma individuálních projektových aktivit (např. podpora finanční gramotnosti např. program Abeceda peněz od České spořitelny aj., využití programu Minecraftu ve výuce, podpora matematických klubů, doučování se zaměřením na alternativní metody za využití dotační podpory ESIF OP VVV, možnost využití nabídek NPI ČR, SYPO). - Zřízení předmětových přírodovědných komisí – společné plánování, evaluace a řízení nastavení úrovně kvality vzdělávání v území pro oblast MG.	- Odchod žáků na víceletá gymnázia, II. stupeň ZŠ nemá „tahouny“, zůstávají žáci z málo podnětného domácího prostředí. - Problematika heterogenního kolektivu dětí a s tím související nedostatečné personální zajištění individualizace výuky, stále velký počet žáků ve třídách a s tím související chybějící aprobovaní učitelé M, F, IT. - Pedagogický paradox – přílišné využívání ICT v oblasti MG s upozaděním běžných matematických metod a nástrojů výuky, matematika je vnímána jako obtížný předmět s problematickou motivací žáků.

2.2. Podpora rozvoje čtenářské gramotnosti

S - Silné stránky	W - Slabé stránky
- Funkční systém materiálního zázemí škol v lokálním území – kvalitní vybavenost školních knihoven, funkční čtenářské dílny, čtenářské koutky, pravidelné objednávání nových knih, realizace odborných besed. - Vysoká aprobovanost pedagogů v území – úroveň lídrů v dané oblasti, funkční systém vzájemné spolupráce a sítě škol – Centrum kolegiální podpory se zaměřením na čtenářské dílny; vedení čtenářských klubů (ŠABLONY II i III); systematická podpora vlastní tvorby žáků, vydávání školních časopisů a novin, zapojování žáků do literárních soutěží – Evropa ve škole, Náš svět...aj. - Vlivem distančního vzdělávání došlo k zapojení ICT do výuky, což má za důsledek výrazný nárůst digitálních kompetencí u všech vyučujících, také došlo k podchycení slabších žáků – pro mnohé byl distanční způsob výuky výhodnější (práce bez omezeného času, možnost volit si, kdy zadaný úkol splní) a zároveň se zlepšila spolupráce s rodinami žáků.	- Učitelé málo sdílí příklady dobré praxe – mezi jednotlivými školami i přímo v rámci dané školy – nízká využitelnost potenciálu dostupného v území – lídři z Centra kolegiální podpory, místních knihoven, přetrvává forma individuálně voleného DVPP, které se výrazně neodráží ve zvýšení kvality výuky. - Ze strany pedagogů nedostatečná ochota ke změně - neochotní k hledání nových metod a forem práce (např. začlenění dramatické výchovy či úprava povinné četby, která není v souladu s vycházejícími knihami a je pro žáky demotivující). - Návrat po distanční výuce – problém s nedostatečně získanými znalostmi a zároveň mají žáci problém s porozuměním textu.
O – příležitosti	T – Hrozby
- Sdílení příkladů dobré praxe, šíření metod kolegiálních forem podpory, využívání kvalitních lektorů v území – vzdělávací akce přímo na jednotlivých školách. - Podpora nových projektových aktivit typu: Dílny tvůrčího psaní, Čtenářské kluby i pro nadané žáky, nejen pro žáky s SVP, Snídaně s knihou pro žáky, čtenářské kavárny pro rodiče a děti za využití dotačních výzev ESIF a státního rozpočtu ČR. - Cílený rozvoj spolupráce s rodiči v rámci platformy MAP.	- Nízká motivace žáků k četbě, přetěžování, špatná slovní zásoba a porozumění textu. - Zvyšující se % selhávání žáků v závěru povinné školní docházky a při přijímacím řízení na střední školy. - Nedostatečně rozvinutá spolupráce s rodiči.

2.3. Rozvoj kompetencí dětí a žáků pro aktivní používání cizího jazyka

S – Silné stránky	W - Slabé stránky
- Aprobovaný pedagogický sbor. - Dostupnost moderního zázemí na většině škol v území – jazykové učebny v důsledku efektivního využití dotační podpory OP VVV, IROP pro tuto oblast (infrastruktura, DVPP). - Dostupnost kvalitní učebnice, pracovní sešity a pomůcky.	- Chybějící prostor pro výuku cizích jazyků amálo času na individuální vedení nadprůměrných a podprůměrných žáků. - Snižující se úroveň kvality žáků, zvyšující se nároky na vzdělanost - Nedostatek financí na nákup pomůcek, zabezpečení dalšího vzdělávání učitelů a realizaci mimoškolních aktivit.
O – příležitosti	T – Hrozby
- Možnosti uplatnění cizího jazyka v praxi, sdílení zkušeností se žáky a učiteli okolních škol, využití přeshraniční spolupráce se zeměmi EU, zřízení centra knižních cizojazyčných titulů na některé ze škol. - Mimoškolní aktivity – projektové dny, kroužky, divadla, soutěže, doučování, externí lektori do výuky – rodilí mluvčí apod. - Integrace prvků jazykové gramotnosti do ostatních předmětů výuky nebo možnost konverzačních hodin pro studijní typy.	- Obtížnost výuky cizího jazyka u žáků s SPU, nezám o předmět a také povinnost druhého cizího jazyka pro slabší žáky - Klesající počet šikovných žáků (odchod do víceletých gymnázií). - Rodina – neschopnost pomoci s domácí přípravou, nepřiměřené ambice a očekávání, nezám o školní práci.

2.4. Rovné příležitosti a rozvoj kvalitního inkluzivního vzdělávání

S – Silné stránky	W - Slabé stránky
- Vysoké procento aktivních spolupracujících pedagogů se zájmem o co nejvyšší podporu všech žáků, otevřené a bezpečné klima ve většině škol v SO ORP, probíhá komunikace mezi ZŠ a zákonnými zástupci, spolupráce s organizacemi, které se zabývají problematikou výchovy a vzdělávání. - Školy mají nebo vytvářejí vlastní systém podpory pro žáky se SVP i pro žáky nadané, snaha o zajištění dobrého přechodu dětí z MŠ do ZŠ. - Využívání možnosti „Národního plánu doučování“ žáků 1. a 2. stupně a „Národní plán podpory rovných příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2021–2025“.	- Nedostatečné vzdělávání PP v oblasti práce dětmi se SVP, nezkušenost v oblasti spolupráce s dalšími pedagogickými a nepedagogickými pracovníky v rámci výuky, nedostatek finančních prostředků na podporu žáků se SVP, všechny ZŠ nejsou bezbariérové. - Vysoké počty dětí ve třídách, vyšší podíl odcházejících ze ZŠ bez dokončení 9. ročníku – minimální spolupráce rodičů se školou -> zapojení OSPODu a návazné spolupráce se sociálními a vzdělávacími službami do problémů škola versus rodina nedosahuje potřebné účinnosti. - Část pedagogických pracovníků není ochotna pružně reagovat, měnit, přizpůsobit výuku dané situaci. Je zde nejednotnost pedagogických pracovníků v jejich vnímání inkluze.
O – příležitosti	T – Hrozby
- Využití finančních prostředků z ESIF (OPVVV a IROP) pro podporu společného vzdělávání – zejména oblast personální podpory a profesního rozvoje pedagogů. - Spolupráce ZŠ, NNO, sdílení dobré praxe, setkávání v rámci MAP, zapojení zřizovatelů do spolupráce se školami, podpora rodin neziskovými organizacemi. - Příprava dětí na povinnou školní docházku (povinný předškolní ročník, propagace přípravné třídy v území, spolupráce poradenských zařízení, MŠ a ZŠ).	- Velká náročnost zpracování požadované dokumentace v procesu inkluze, snižující se zájem o výkon pedagogické profese. - Přetrvávající negativní postoj zákonných zástupců i široké veřejnosti ke společnému vzdělávání. - Neustále vzrůstající tendence počtu sociálně slabých rodin.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

ZL_D_1

2.5. Rozvoj podnikavosti a iniciativy dětí a žáků

S – Silné stránky	W - Slabé stránky
- Výuka praktických dovedností v rámci Výchovy k občanství, zapojování do mnoha soutěží a projektů (sdílení dobré praxe s okolními školami v rámci projektu „Učíme se podnikavosti“, spolupráce se středními školami, projekt Vzdělání 4.0). - Spolupráce žáků napříč školou, existence školních parlamentů (podíl žáků na rozhodování o některých aktivitách škol), spolupráce s ÚP. - Práce zkušených odborně vzdělaných pedagogů.	- Nedostatečná podpora podnikavosti a iniciativy ze strany rodičů i některých pedagogů, na některých školách neexistuje prostor pro pravidelné sdílení zkušeností. - Školy dostatečně neorganizují konzultace, debaty a exkurze na podporu podnikavosti, iniciativy pro žáky a učitele, chybí podpora ze strany rodiny. - Chybí fiktivní firmy, nezájem zaměstnavatelů i rodičů o spolupráci se školami.
O – příležitosti	T – Hrozby
- Prezentace žáků – vyjadřování a vystupování na veřejnosti, zlepšování informovanosti o možnostech dalšího studia. - Využití pro zkvalitnění podmínek podporu evropských dotací, hlavně OP VVV a nastupujícího OP JAK. - Možnost dalšího rozvoje podnikavosti pomocí vzdělávání pedagogů k podpoře podnikavosti a iniciativy žáků a dále s využitím vzájemné spolupráce škol či sdílení zkušeností.	- Stárnoucí pedagogové a časově omezené možnosti pedagogických pracovníků, problém se suplováním ze strany školy. - Nedostatek finančních prostředků pro realizaci aktivit. - Nedostatek příležitostí k realizaci vlastní aktivity žáků, pasivita a nezájem rodičů o spolupráci.

2.6. Rozvoj kompetencí dětí a žáků v polytechnickém vzdělávání

S – Silné stránky	W - Slabé stránky
- Vzdělanost učitelů. - ŠVP se zaměřením na praktické činnosti, odborné učebny a pozemek, plán EVVO, využití školních zahrad a pozemků. - Zapojení do soutěží, zaměření na obnovitelné zdroje, ochrana planety.	- Postoj žáků k pracovním činnostem, chybí pravidelné zájmové kroužky a dílny, uvědomění si významu odborné manuální práce je celospolečenský problém, častá ztráta motivace žáka ke vzdělávání a zapojení do pracovního procesu. - Nedostatečný počet pedagogů s technickým vzděláním a malá spolupráce s místními zaměstnavateli. - Nedostatečné využití finančních prostředků z ESF a státních zdrojů na vybavení pro rozvoj žáků v polytechnickém vzdělávání -> nevhodné či žádné vybavení laboratoří, odborných učeben či dílen, chybějící moderní pomůcky.
O – příležitosti	T – Hrozby
- Propojit polytechnickou výchovu MŠ se ZŠ, prohloubit spolupráce s odbornými školami - Vybavit novými nástroji dílny, laboratoře a odborné učebny i prostřednictvím projektových aktivit (např. spolupráce se střední školou a učilištěm, projekt Vzdělání 4.0). - Zlepšit motivaci učitelů k výuce praktických předmětů.	- Nedostatek finančních prostředků pro realizaci vytčených cílů. - Nízký počet hodin výuky Pracovních činností v učebním plánu. - Nedostatek vzdělaných pedagogů pro realizaci polytechnického vzdělávání žáků - nízké % aprobovaných pedagogů.

2.7. Rozvoj digitálních kompetencí dětí a žáků

S – Silné stránky	W - Slabé stránky
- Aprobovanost pedagogů na informační technologie, zájem žáků o tuto problematiku. - Integrace prvků ICT gramotnosti do většiny ostatních předmětů v rámci mezipředmětových vztahů a průřezových témat. Cíleně orientovaná zájmová činnost na školách v územích. - Povědomí o potřebě prevence patologických jevů spojených s nadužíváním a zneužíváním ICT (např. kyberšikan, bezpečnost online).	- Práce na PC ovlivňuje dovednosti žáků v dalších předmětech (malá slovní zásoba, omezování čtenářských kompetencí, manuální zručnost). - Nedostatek prostoru pro další učebny včetně odborných, nedostatek času a odborníků pro technickou údržbu IT zařízení. - Nedostatečné využití dotačních programů z ESF či státních zdrojů pro zajištění vybavení učeben, zajištění konektivity, ale také k posílení IT gramotnosti pedagogických pracovníků.
O – příležitosti	T – Hrozby
- Stálé a systematické vylepšování vybavení technikou ve škole, soutěže v oblasti ICT, programování (možnost využití nabízených projektů k realizaci zkvalitnění podmínek pro výuku). - Možnost přiblížení vzdělávání více realitě, využívání všech moderních vymožeností ve všech předmětech. - Zavádění inovativních přístupů a metod do výuky (využití metody BYOD, DVPP ve formě e-learning, blended-learning, webináře, MOOC, virtuální hospitace, videotrénink, sociální sítě, online komunity učitelů, osobní vzdělávací prostředí aj.).	- Nadměrné používání techniky vzhledem k cílům vyučování, závislost dětí na digitálních technologiích. - Nedostatek finančních prostředků pro realizaci vytčených cílů -> technika rychle stárne a bude třeba výměna za modernější a výkonnější. - Nesnadná orientace v možnostech proškolení pedagogických pracovníků a rychlost proškolení vzhledem k zajištění kontroly zabezpečení a bezpečnosti internetové sítě (předcházení kyberšikaně, atp.).

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

ZL_D_1

2.8. Kariérové poradenství v základních školách

S – Silné stránky	W – Slabé stránky
- Základní kámen dlouhodobého vývoje dítěte. - Posílení silných individuálních vlastností žáka - profilace žáka na trhu práce. - Možnost spolupráce s Úřadem práce, využití nabídky DEPO 2015 – Posviť si na budoucnost nebo náborové aktivity SŠ a SOU.	- Potenciální nedostatek kompetentních pracovníků ve školách, zejména malé ZŠ. - Časové možnosti kariérového poradenství v prostředí ZŠ, legislativně není definována role a náplň práce kariérového poradce na školách, kumulovaná funkce kariérového poradce (nejčastěji s výchovným poradcem), není řešeno systémově. - Odmítavý postoj rodičů s „profilací“ žáků a nezájem o spolupráci se ZŠ, pokles sebe odpovědnosti u žáků.
O – příležitosti	T – Hrozby
- Systematická spolupráce se zaměstnavateli v lokálním území (ucelené školní a firemní prezentace pro budoucí studia a uplatnění na trhu práce). - Systematická spolupráce všech dotčených cílových skupin v lokálním území (střední školy x základní školy, kariéroví poradci škol, místních firem, ostatní pedagogové, rodiče – představení oborů, vzdělávací akce, projektové dny, besedy, soutěže a přednáškové akce aj.). - Využití finanční podpory z prostředků ESIF i státního rozpočtu ČR.	- Absence odpovídající odezvy od rodin, úřadů, firem, která je dána dopravní dostupností do škol. - Hrozba udání špatného „životního směru“ – vhodné profesní orientace dítěte v důsledku nezájmu zákonných zástupců o spolupráci se školou, poradenskými zařízeními, pochopení potřeb trhu práce - > rodiče nerespektující požadavky a možnosti trhu práce. - Nespolečná spolupráce všech zainteresovaných subjektů v území – zastavení finanční podpory při dlouhodobém záměru.

2.9. Investice do rozvoje kapacit základních škol

S – Silné stránky	W – Slabé stránky
- Maximální využití současných prostor a objektů budov škol. - Snaha o spolupráci a řízení investiční potřeby v území v rámci MAP, mikroregionů a SCLLD na úrovních všech dotčených aktérů, včetně zřizovatelů. - Školy si uvědomují potřebu vlastní projektové iniciativy a nutnosti vzájemné kooperace se zřizovatelem při modernizaci infrastruktury školy (využití dotačních výzev).	- Málo podnětné prostředí okolo škol, nedostatečná vybavenost školních zahrad, nevyhovující sociální zařízení škol. - Stále chybí bezbariérovost v některých školách, nedostatečná konektivita ve školách, nezajištěná bezpečnost školy. - Malá vybavenost škol interaktivními pomůckami a vybavením pro rozvoj polytechniky, podnikavosti a iniciativy.
O – příležitosti	T – Hrozby
- Celkové rekonstrukce a opravy budov škol v rámci výzev IROP, zajištění bezbariérovosti přístupnosti všech škol v území ORP. - Budování odborných učeben pro rozvoj klíčových kompetencí, které budou reflektovat a umožňovat aktuální trendy výuky. - Systémové využití finanční podpory z dotačních výzev IROP, OPŽP a národních programů MF ČR.	- Nedostatek stabilní finanční podpory pro uskutečnění plánovaných cílů – chybějící řízený proces vzájemné spolupráce v území bez podpory finančních nástrojů ESIF. - Poptávka investiční potřeby do rozvoje infrastruktury ZŠ v území ORP jednoznačně převyšuje možné kapacity nabídky výzev IROP, OP ŽP či MF. - Vysoká finanční a administrativní náročnost přípravy investičních záměrů, v případě realizace investičních projektů dochází k problémům s veřejnými zakázkami (např. nekorektnost firem, které projdou jako vítězové veřejných zakázek).

2.10. Rozvoj kulturního povědomí a vyjádření dětí a žáků

S – Silné stránky	W – Slabé stránky
- Rozvinutá spolupráce škol a zastoupení kvalitních organizací v regionu, které se svoučinností podílejí na kulturním rozvoji dětí a žáků. - Školy jsou velmi proaktivní v této oblasti – časté exkurze, projektové dny, divadelní představení aj. - Výchovná a vzdělávací činnost, kterou nabízí nad rámec kulturního přínosu ještě preventivní programy, které jsou zastoupeny místními NNO.	- Chybějící kvalitní a podnětné prostředí školách (materiální a technické vybavení) pro realizaci oblastí. - Nízké zastoupení škol v území ORP, které disponují odbornými učebnami na podporu odborných a uměleckých činností, chybějící prostor pro realizaci podpůrných vzdělávacích aktivit (projektové dny). - Nedostatečná kapacita externích organizací v lokálním území podílejících se na kulturním rozvoji dětí a žáků – absence kulturního vyžití v místě bydliště, školy, umocněno dojížděním do spádových škol.
O – příležitosti	T – Hrozby
- Sdílení příkladů dobré praxe, šíření metod kolegiálních forem podpory, využívání kvalitních lektorů v území – vzdělávací akce přímo na jednotlivých školách. - Využití finanční podpory dotačních výzev ESIF a státního rozpočtu ČR – zejména oblast OP VVV projekty Šablon – realizace klubů, DVPP. - Cílený rozvoj spolupráce s rodiči v rámci platformy MAP.	- Chybějící spolupráce ze strany rodičů, rodič nezná význam volnočasových aktivit - chybějící cílená osvěta, prezentace kulturního povědomí, veškerá odpovědnost „uměle“ přenesena na školu. - Riziko potencionální sociální exkluze - kroužky jsou primárně využívány žáky z motivovaných a finančně stabilních rodin. - Stále přetrvávající fenomén snižující se prestiže učitelského povolání ve společnosti – chybějící motivační program pro stávající inové a začínající pedagogy, kteří jsou kvalifikováni pro danou oblast.

Schválil Řídící výbor MAP jako aktuální platnou verzi č. 2.0, I. 2022

V Rokycanech dne 13.01.2022.

Ing. Tomáš Hůlka, předseda Řídícího výboru MAP

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

ZL_D_1